

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravišтво v Ljubljani, Francišanska ulica št. 61, Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

„ENAKOST“

ta teden iz tehničnih vzrokov ne izide. Zato pošiljamo naročnikom „Enakosti“ današnji „Naprej“. Drugi teden „Enakost“ zopet redno izide.

Nainovejšje.

SEJA SKUPŠČINE.

LDU Beograd, 1. jul. Na današnji seji skupščine se je prečitelo poročilo imunitetnega odseka, da se izročila sodišča komunistična poslanca Vladimir Copic in Filip Filipović. Nato so se vršile volitve za prvega podpredsednika skupščine namesto g. Čosića, ki je bil podal ostavko. Največ glasov je dobil Milorad Vujičić in sicer 165, dočim je zemljoradnik Lovričević dobil 29 glasov. Seja je bila zaključena ob 13. in prihodnja odredjena za popoldne ob 17. z dnevnim redom: Razprava o poročilu imunitetnega odseka za izročitev poslancev Vladimirja Copic in Filipa Filipovića sodišču.

ZAROTO IŠČEJO.

LDU Beograd, 1. jul. Preiskava proti atentatorju Stejiću je dogajala, da je bil Stejić kot avstrijski vojak ujet v Rusiji. Pozneje se je kot dobrovoljec boril v jugoslovenski legiji in je nato postal boljševiški agitator. V Rusiji se je spoznal s komunističnim poslancom Nikolo Kovačevićem in Vlado Čopićem. L. 1919 je prišel v Budimpešto, potem pa v Novi Sad, kjer je na vlaku med Novim Sadom in Beogradom prodajal tobak in agitiral za komunizem. V Beogradu se je često sestajal s komunističnimi poslanci ter je prisostvoval tudi sejam konstituant. V konstituenti so imeli komunistični poslanci dve slugi, ki sta jim dostavljala vse, kar se je dogajalo v konstituenti in ki sta jim pomagala pri izvrševanju vseh poslov. Policija ju je imela že dolgo na sumu, ker pa so se poslanci zanj zavzemali, ju ni mogla aretirati. Na sestankih v Beogradu in Novem Sadu je bilo po sklepu izvrševalnega odbora komunistične stranke določeno, da naj se regent ubije in da naj se potem izvršijo še nekateri atentati na visoke vojaške in politične osebnosti. Stejić je izjavil, da bi že prej enkrat moral vreči bombo v konstituenti in da je ta bomba tudi že bila na galeriji, vendar pa da je ni vržal, ker niso bili prisotni vsi ministri. Dalje je izpovedal Stejić, da so mu pomagali komunistični poslanci Filip Filipović, Vlado Čopić in Nikola Kovačević. Na podlagi teh dokazil in drugih podatkov, ki jih imajo oblasti v rokah, je preiskovalno sodišče poslalo pravosodnemu ministru zahtevo, da se imenovani poslanci zatvorijo. Policija ima v rokah ves material, ki razsvetljuje mnoge nejasne dogodke, ki so se pripetili v zadnjem času. Zdi se, da je bilo predčerašnjim postavljenih več atentatorjev, da ubijejo regenta, ako bi prvi atentat ne uspel. Dosedaj je policija aretirala štiri osebe, o katerih se sumi, da so bile v zvezi z atentatom.

OKTROA DVANAJSTIN IN CENTRALIZMA V FINANČNI UPRAVI.

LDU Beograd, 1. jul. Ker se delo za izvršitev proračuna ni moglo končati, se bo regentu predložil v podpis zakon o dvanajstinih do konca leta 1921, ko se začne redno proračunsko leto. Ena izmed glavnih odredb v tem zakonu je pooblastilo, da finančni minister sme izvršiti koncentracijo finančne uprave v državi, kakor je to hotel storiti pokojni Kosta Stojanović.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA V ROMUNIJ.

LDU Bukarešta, 1. jul. Senat je sprejel zakonski načrt o uvedbi ženske volilne pravice.

GRŠKA VOJSKA PORAZENA.

LDU Pariz, 30. jun. Vojska v Mali Aziji se je osredotočila na tri točke: Izmid, Brusso in Ušak. Turki imajo povsod uspehe. Orki so zadnje dni pri Ušaku doživeli občuten poraz, pri čemer je bila tretja grška divizija popolnoma razkrojena in uničena.

TUDI NA ANGLEŠKEM ZAROTA?

LDU Pariz, 1. jul. Iz Londona se javlja, da je policija zasledila veliko zaroto, ki je imela namen, umoriti več ministrov in visokih državnih uradnikov. Izdane so obširne varnostne odredbe. Pričakujejo senzacionalnih razkritij.

Prisega in atentat.

(Od našega posebnega dopisnika.)

Beograd, 25. 6. 1921.

Beogradčani imajo parade zelo radi in Beograd sam se mi zdi vstvarjen za parade. Ne le zato, ker je življenje celega mesta skoncentrirano na sredini, na Terazijah, ampak tudi vedno lepo vreme daje vsaki slavnosti svetlo luč. Paradi v Beogradu ni malo. Vsak mesec par in za čas takih slavnosti počiva vse delo in ves promet: ljudje vživajo. In čeprav Beogradčani, kakor vsi Srbi niso posebno dinastični in patriotični, ljubijo vendar svojo vojsko in smatrajo regenta za svojega, nekaj kar reprezentira državo in narod — svobodo! Nikjer n. pr. nisem še videl, da bi se ljudje, in to skoro vsi, odkrivali vojaškim zastavam. V Beogradu je to samoobsebi umeven običaj.

Tudi današnji dan je bil kakor ustvarjen za parado. Jasno vreme, svetlo sonce, Terazije v zastavah, na ulicah tisoči in tisoči. Regent se poda v skupščino, da položi prisego na ustavo. Po ulicah stoji cela beogradska garnizija in dela špalir, pred skupščino čakajo vsi ministri in delegati klubov, da sprejmejo regenta. Pripelje se ob sviranju himne, s štirimi belci vprežen voz, v njem Aleksander s Pašičem. Ministri ga pozdravijo z živjo klici, predsednik Skupščine ga nagovori. Vsi se podajo v skupščinsko dvorano, kjer ob grmenju topov položi regent prisego. Vse traja le par minut, narkar se regent zopet odpelje.

Socijalisti se, samoobsebi umevno, sprejema regenta in polaganja prisega od strani regenta niso udeležili. To je stvar meščanskih strank in — narodnih socijalistov, ki so, kakor trde, razredna proletarska stranka, a objednem monarhisti!

Po odhodu regenta se je seja skupščine nadaljevala. Zbrali so se vsi poslanci, da položijo prisego, ki jim jo ustava predpisuje, če hočejo vršiti svojo poslaniško dolžnost. K nadaljevanju seje so prišli tudi socijalisti ki so sklenili, da sicer prisujejo, da pa podajo pri tem sledečo izjavo: »Polagajoč prisego, predpisano po Ustavi, izjavljajo poslanci socialističnega kluba, da s tem dejanjem, ki je pogoj za njihovo vršenje poslanske dolžnosti, niti malo ne zapuščajo svoja načela v pogledu oblike vladavine.« S tem pridržkom so jasno pokazali, da so prisiljeni izpolniti to formalnost, porabili pa so tudi to priliko, da znova naglasijo svoje republikansko stališče.

Prisega se je izvršila hitro, brez pragoslovnih popov, katoliških duhovnikov in turških svečnikov, kakor je to bil dogajal običaj. Predsednik je prebral formulo, ki so jo poslanci izgovarjali za njim. Po izvršeni prisegi je bila seja končana, prihodnja odredjena za jutri.

Konstituenta, ki se je pretvorila v zakonodavno skupščino, je torej prenehala; kaj bo nova skupščina delala, se še ne ve. Najbrže bo šla za 2 meseca na počitnice. Poslanci bodo sicer veseli, narod na ne. Socijalistični klub je sklenil zahtevati, da dela skupščina nepretrgoma, ker čaka obilno dela.

Že pred polaganjem prisega so v zbornico prišli glasovi, da je bil na regenta, ko se je vračal iz skupšči-

ne, izvršen atentat. Sprva so se pojavljale te vesti nedoločeno, a v par minutah se je razvedelo, da je bil v resnici poskušan atentat, ki pa se ni posrečil.

Dogodil pa se je sledeče: Tik konstituant se popravlja poslopje min, za javne zgradbe. Na odru okrog poslopja (do 3 nadstropja) je stalo precej ljudi, ki so mogli zelo dobro videti na cesto pod njimi. Ko se je regentov voz približal oglu Masarikove ulice in ulice Miloša Velikega je naenkrat nekdo vrzel iz višine 3 nadstropja bombo, ki je udarila na neko drevo in se razpočila. Drobcji so se razletele na vse strani. Regentu in njegovemu spremstvu se ni zgodilo ničesar, nadaljevali so mirno svojo pot in regent se je takoj nato udeležil vojaške parade na Terazijah, a drobcji bombe so ranili 3 vojake; enega na glavi težko, dva lahko.

Atentator je po izvršenem dejanju poskušal pobegniti preko dvorišča zgradbe ministrstva. Policija in ljudje so drveli za njim. Hotel se je

skrili in skočil v neko jamo z vodo in peskom. Iz jame so ga vsega umazanega izvlekli, ljudje so ga hoteli preteptati, a policija ga je rešila in odvedla z avtomobilom v zapor. Pri atentatorju so našli še 3 bombe in revolver.

O osebi atentatorja se do tega trenutka še nič ne ve. Pravijo, da skriva svoje ime. Kolikor slišim govori srbo-hrvaščino, utegne biti torej domačin. Po mestu pa se širijo kombinacije, da je komunist. Madžar, Radičevac, Hrvat. Habsburgovec, ki je hotel Franca Ferdinanda maščevati i. dr. Preiskava bo pokazala, kako in kaj.

Eno pa je gotovo: Atentat, ki je obsojanja in obžalovanja vreden, ker je terorističen akt, je znamenje vladajočim, da v državni mašini ni vse v redu! Je resen opomin, da pritisk ustvarja odpor, ki si išče temnih potov, da eksplodira, mesto da najde nezadovoljnost v politični svobodi svoj ventil.

Če ta atentat ni samo dejanje posameznika, z anarhističnimi idejami prežetega človeka, kar pa skoro ni verjetno, ampak če je izrodek latentne nezadovoljnosti v narodu, se je bati, da bo reakcija povečal. Atentati so slabe usluge svobodi. Vlada se atentatov poslužuje, da postroji svoj režim in to bo tudi naša v tem slučaju storila! Škoda od tega bo pa imel narod, predvsem proletarijat!

Tako je meščanskim monarhistom padla v današnje kupo veselja tudi kapljica pelina, ki jih sli k razmišljanju...

n. n.

Zmagovalci — poraženi.

Maribor, 30. junija 1921.

proti tej ustavi in z njimi tudi tisti Trumbić, kojega ime je bilo tako tesno spojeno z našo državo. Vesele se danes vladine stranke svoje zmage.

Narod je, ki tvori državo in ta narod danes ni vesel te prve ustave. Narod čuti vso neiskrenost, narod vidi svojo temno bodočnost.

V teh dneh je napisal nek demokratski list veliko resnico: ... Še bomo imeli ostre in srdite politične in socialne boje... Boje tore! Vladinovci vidijo te boje in niso jih ho-

Pred odločitvijo.

Govor poslanca sodr. Etbina Kristana na 51. seji ustavotvorne skupščine. (Dalje.)

Dejal sem, da ni v tem oddelku mnogo demokracije, in če začnemo z 90. člankom, vidimo, da ministri sestavljajo ministrski svet, ki stoji neposredno pod kraljem. Vprašam vas, kakšna demokracija je to? Kaj pa je ministrski svet v demokraciji ureditvi? — Prosim vas, da mi ne citirate takoj Francije in Švice kot zglede demokracije.

Medklici: Kaj pa naj citiramo? Kristan: Nobenih citatov ni treba. Domislite si resnično demokracijo. V resnično demokraciji ureditvi ne more biti ministrski svet nič drugega, kakor delegacija narodne skupščine za izvrševanje poslov po njeni volji in pod narodno kontrolo. Če stoji ministrski svet pod kom, tedaj ne more stati pod nikakršnim kraljem, ampak edino pod narodno skupščino, četudi mi ta izraz sploh ni simpatičen, ker si v demokraciji ne zamišljam, da stoji nekdo zgoraj in nekdo spodaj, ampak ta ministrski svet je enostavno izvrševalen organ, permanenten del narodnega predstavništva. (Medklici.) Tega ne morete zahtevati, ker drugače ne bi govoril o kralju, ki stoji neposredno nad ministrskim svetom. Kralj imenuje predsednika in člane ministrskega sveta. To ni logično. Vsi mislite, da naj bo ta de-

teli preprečiti v ustavi sami, danes govore, kakor bi jih hoteli izzvati. Ali niste otroci, ki igrajo z žveplenkami, ali niste vi, ki igrate z državo?

Politični in socialni boji, ki jih hočete, ki ste jih ustvarili in jih izživite so boji, ki tresajo temelje državam, ki se izražajo v revolucijah in ki gredo preko kapitalističnih ustav! Kdor misli danes tako, demokracijo, da taki boji državi ne škodijo, tega bo bodočnost naučila drugače.

S kom naj vodi jugoslovanski narod borbo za socialno in politično pravice: z vami, ki ste sprejeli ustavo brez naroda? Vi niste močni, vi kličete le hlapce, vi ukazete le bajonetom na boj proti proletarijatu.

Dve in pol leta smo živeli brez ustave, po dveh in pol letih pa je stvorjena ustava, ki je uničila revolucijarne pridobitve jugoslovanskega proletarijata.

Zmagala je vlada, ki danes proti volji naroda vlada državi, zmagala je vlada nasilja nad demokracijo. Danes piše buržoazno časopisje o naših narodnih neodrešenih bratih v Primorju, na Korškem, na Madžarskem in na Orškem. Nacionalistično časopisje že v duhu prerokuje pohod jugoslovanskih armad... Resitve bratom preko naših mej! Silili smo te fraze in tudi mi smo jim verjeli, ki smo danes državljani „svobodne“ države. Kako naj prinesemo svobodo onim, če smo sami sužnji? Pod peto nacionalnega kapitalizma mi, oni pod vlado tuje kapitalizma. Brez svobode mi in oni!

Svoboda sile ne prinaša odrešenja niti nam niti onim onostran mej.

Osvobodimo sebe! V boj kmečko-delavski proletarijat za tvoje politične in socialne pravice! V boj za zmago demokracije nad silo pesti! Sila pobija silo, demokracija pa obe!

Vidov dan 28. junija 1921 je postal dan zmagoslavne poraza jugoslovanske buržoazije, ki je s pomočjo Turkov izdala pravice jugoslovanskega naroda. Raduje se buržoazija zmage nad proletarijatom.

Naj bo letošnji Vidov dan začetak velike borbe za svobodo jugoslovanskega proletarijata: proletari, sklenimo naše vrste!

Visoko plapolaj naš rdeči prapor. Na Kosovo hiti jugoslovanski proletarijat, da zmagaj!

žela parlamentarna; to pomeni, da naj vlada izhaja iz parlamenta in da bodi parlamentu odgovorna, da jo torej tudi parlamentarna večina sestavlja. Čemu torej kraljevo imenovanje? Citajte to, ne kot juristi, ampak kot ljudje navadnega razuma, ki vedo, kaj da pomenijo besede v našem jeziku, pa tedaj povejte, kaj to pomeni? Kralj imenuje predsednika in člane ministrskega sveta. Če ni tukaj postranskih misli, ste s tem dali kralju privilegij, ki krši demokracijo in parlamentarna načela. Po tem članku imenuje kralj lahko predsednika tudi proti volji večine.

Medklici: Lahko. Drogenik: Ne more.

Kristan: Kako ne bi mogel? Najbolj se čudim gospodu Drogeniku, da se on temu čudi, on ki je preživel svoja leta v Avstriji, v deželi, kjer je bila to vsakdanja navada.

Drogenik: Tukaj nimamo para-grafa 14.

Kristan: Za to ni nič treba para-grafa 14. Cesar in kralj imenuje vladu, ki mu je všeč, in če nima ta vlada večine v parlamentu, se pošlje parlament domov. In prosim vas, gospodje, nikar ne recite, da to v Jugoslaviji ne bi bilo mogoče, nikar ne recite, da se niso podobne

reči godile tudi v Srbiji, ker dobro veste, da so se.

Medklic: Ampak tistim vladam se je slabo godilo.

Kristan: Na noben način niste s tem ukrepom storili usluge demokraciji, niste utrdili demokracije.

No, da stoji ministri na čelu posameznih panog državne uprave, je prav lepo, toda to bi pomenilo, da imamo ministre kot nekakšne upravne organe, vršče stalne funkcije. Ali takoj napravite zopet izjemo s tem, da dovoljuate ministre brez portfelja. Poslušal sem vaše argumente, s katerimi opravičujete to odredbo; naiven človek bi res lahko verjel, da je dobra reč, ki bi v gotovih slučajih lahko poslužila narodnemu edinstvu in narodnim idealom. Toda, gospodje, nobene slabe odredbe ne boste našli, nobene grde in zločinske odredbe, za katero ne bi bilo mogoče izmisliti argumentov, ki bi jo prikazali kot dobro in koristno. Fakt je ta, če dovolite ministre brez portfelja, da omogočite politično korupcijo, omogočite, da se ustvarjajo ministrski fotelji le za to, da se z njimi kupuje, kar se sicer po redni politični poti ne bi moglo doseči. Pripovedovalo se je, kako bo v resnem slučaju vojne koncentracijska vlada mogla rešiti situacijo. Gospodje, če bi to bilo res, smo vendar že davno vajeni, da imamo na čelu posameznih upravnih panog čisto ministre, ki ne poznajo dotične panoge kot strokovnjaki. Jaz bi se na primer težko prepričal, da je recimo katoliški duhovnik najboljši strokovnjak za železniški promet.

Prota Mihajlovič: Saj je imel svet Elija prvo železnico.

Kristan: To ni bila dobra železnica, ker ni našel poti nazaj. Zapri se je tam gori, pa nam ne more priti povedat, kako je tam, in to je hudo. — Če je torej mogoče prenašati take ministre v normalnih časih, in če mislite, da bi v abnormnih časih potrebovali nekoliko ministrov za demokratične demonstracije, tedaj lahko zamenjate nekoliko resornih ministrov s tistimi, ki jih baš potrebujete. Saj delate tako ves čas. Enkrat imamo pravoslavnega ministra za vere, če pa potrebujete muslimane, da vstopijo v vlado, je musliman prav tako lahko minister za vere. Enkrat imamo enega ministra na čelu prosvete, drugi pa stoji na čelu ministrstva policije. In če se more to tako izpreminjati in če je res tako važno, da se sestavljajo koncentracijske vlade, si jo tudi tako brez ministrov brez portfeljev lahko sestavite.

Gospodje, namesto te odredbe smo vam predložili drugo, ki bi gotovo bila važnejša: Misleči, da stojite res na stališču parlamentarne načela, smo predlagali, da morajo ministri biti od naroda izvoljeni poslanci. Po večini je bilo doslej v naši državi tako, le z eno izjemo, toda prav ta izjema je izredno važna. Pri nas lahko postane minister kakšne panoge kdorkoli, tudi človek, ki se ni nikdar bavil z njo, le ena panoga je rezervirana le enemu sloju: Vojni minister mora biti le vojak.

Dr. Ivanič: To je po vašem programu. Vi ste zahtevali strokovnjake za ministre in tukaj imate strokovnjaka.

Kristan: Gospod dr. Ivanič bide samega sebe...

Dr. Ivanič: Jaz ne bijem samega sebe. Vi imate strokovnjaka v vojnem ministrstvu. Tukaj je general vojni minister. Če hočete biti dosledni po svojem programu, imate tukaj strokovnjaka.

Kristan: Dr. Ivanič bide samega sebe. Počakajte, brate, da dovršim svoj stavek, pa boste vedeli. Ampak doktor Ivanič je vedno prerok, on vselej ve, kaj misli govornik povedati. Doktor Ivanič zapira sam sebi pot do vojnega ministrstva. Zakaj jaz mislim, da je on velik vojaški strokovnjak.

Dr. Ivanič: Jaz nisem dejal, da ne bi smel civilist postati vojni minister. Dejal sem le, da ste nedosledni, če nastopate proti vojnemu ministru generalu, med tem ko ste zamerali, da je pop bil minister za promet.

Kristan: Nisem mu zameral, ampak navajal sem zgled. Sploh nisem bil hud na pope. (Dr. Ivanič: Na pope ste bili.) Če ne bi bila to le muka za stenografije, bi bila še lahko zabava. (Medklici.) Jaz bi bil najbrže celo nesrečen, če ne bi bilo popov na svetu. (Medklici.) Ne verjamem jim pač ne, ampak to nič ne de, ker sami nič ne verujejo, najmanj pa to, kar uče. Kakor si morate vi tukaj ustvarjati opozicijo, kadar je ni, tako bi si mi najbrže morali ustvariti kakšno vero, da bi dobili pope. (Medklici: To so resni govori.) Cenjeni gospod, delajte bolj

resne medklice, pa se potem jezite, če jaz ne bom resno govoril. Vi ste zelo neobjektivni ljudje; če vam človek malo ugodil, kadar izživite šalo, postajate naenkrat sodniki. (Medklici: Protestiramo.) Vi, gospod, lahko protestirate, kolikor vas je volja. V skupščini vas nikdar ni, če pa enkrat pridete, se pa tako postavljate. Enkrat na leto se prikaže, pa bi takoj rad bil sodnik.

Gospodje, druga reč je s podtajniki, ki jih predlagate v tem oddelku. Priznavam, da bi se mogel sprijazniti s tako institucijo, če bi šlo za to, da se zniža število ministrov in da se združijo sorodne panoge v eni upravi, tako, da bi se namesto nekaterih nepotrebnih ministrov nastavili podtajniki. Toda meni je ta dolžba sumljiva zaradi tega, ker smo predlagali neki amandman, ki bi bil prinesel jasnost v situacijo, vi ste ga pa odbili. Predlagali smo, da naj se

namesto „pri ministrstvih se lahko po potrebi, če se pokaže, ustanove državni podsekretarijati,“ pravi, da se morejo taki podsekretarijati ustanoviti po posebnem zakonu.

Mislim, da ne bi smeli nihče razun parlamenta uvajati nova ministrstva ali kakršne koli podsekretarijate. Parlament pa govori potem zakonov. Če hočete parlamentu prepušiti, da določi kdaj je podtajništvo potrebno, bi morali sprejeti predlog, ki zahteva zakon. Ker odbijate tak zakon, izživite opravičen sum, da bodo tudi podsekretarijati sredstvo, s katerim bo vlada mogla kupčevati, sredstvo, s katerim bi vlada v neugodnih situacijah mogla kupovati glasove ali delati politične transakcije, ki bi bile eventualno lahko tudi umazane. Če se torej stvar noče prepustiti zakonu, je boljše, da se sploh ne vpeljuje.

(Dalje prih.)

Imunitetni odsek je izročil dva komunistična poslanca sodišču.

Beograd, 1. jul. Predpoldne je bila seja imunitetnega odseka, na kateri so pretrgali dops pravosodnega ministra, ki zahteva izročitev treh komunističnih poslancev: Vladimirja Čopića, Filipa Filipovića in Nikole Kovačevića. Dotični akt se glasi: Spasite Steljč je, zaslišan pri mestnem sodišču v Beogradu izjavil, da je imel ubiti Nj. Vis. prestolonaslednika kot komunist. Nalog za izvršitev je dobil od poslancev Vladimirja Čopića in Filipa Filipovića, ki sta mu naložila to po odloku izvrševalnega odbora komunistične stranke. Atentator Steljč je šel na Dunaj, kjer je našel soudeleznike. Potem se je vrnil v Beograd ter je tema dvema poslanca poročal o sklenjenem sporazumu. Atentator je sam potrdil svoje intimne zveze z Nikolo Kovačevićem ter

je to potrdil Sava Nikolić, kateremu so znani odnosi med to dvojico. — Po daljši debati je dobil besedo poslanec Filip Filipović, ki se brani, obsojajoč atentate. Izjavi, da ne pozna atentatorja. Končno pripomni, da je že prej dobil v zaporu sušico in da bi zopetni preiskovalni zapor utegnil vplivati na njegovo zdravje neugodno. On je glavni tajnik stranke, toda ker po obznanju komunistična stranka ne obstoja več, ne more imeti vseh pristašev v svoji roki. — Nato se je z večino glasov proti dvema glasovoma komunistov in socialistov sklenilo, da se Filipovič in Čopić izročita sodišču. Zahteva za izročitev Nikole Kovačevića se je odklonila, ker se iz trditve o intimnih zvezah ne more trdit, da je bil soudelec atentata.

Politične vesti.

+ Proti ustavi so se naši klerikalci borili z vso silo. Se celo po socialistih so padli, ker jim nismo hoteli ploskati. No, ustava je bila sprejeta. Veste, tista ustava, ki omejuje vso svobodo politični cerkvi in isti dan izide škofovski ukaz, da naj se spočije ustave naznanj narod z zvonjenjem. Pa smo zopet tam, kjer smo bili in klerikalci ne smejo zamisliti socializma, če jih tudi pri tem slednjem bolu proti ustavi ne moremo podpirati — ker nimamo zvonov!

+ Krležev pot »ukrajinskega ljudstva. Lvovsko vseučilišče je še sedaj zaprto za ukrajinsko mladino. Smejo ga posecati samo Poljaki. Po vojni okupaciji vzhodne Galicije je poljska vlada Lvovsko do takrat utrjavistično univerzo izpremenila samo v poljsko, ter prepovedala ukrajinskemu dijaštvu pristop v univerzo. Od vojne med Poljaki in ukrajinsko zapadno republiko je že dve leti, a Zapadna ukrajinska republika še sedaj ni priznana po ententi, ker so pač Francozi na strani Poljske. Vseled edinega ukrajinskega vseučilišča v vzhodni Galiciji so se sedaj vsa ukrajinska kulturna društva obrnila s pomočjo do enakih društev vsega sveta, kjer protestirajo proti terorističnemu poljskemu imperializmu. Poslanica pravi: Vseučilišče v Lvovu, ustanovljeno l. 1784, ni od l. 1884 bilo nacionalnega značaja. V zadnjih dveh letih (1919 in 1920) so poljske oblasti prepovedale predavanja ukrajinskim profesorjem. Mladina se mora učiti v

tujini. Okrog 2000 akademikov mora v bedi in pomanjkanju učiti se v tujini. Poljske oblasti so pa predavanja prepovedale tudi zasebnim znanstvenim društvom, tako n. pr. Ševčenkovi akademiji znanosti, znanstvenemu društvu Petra Mogile in najstarejši ukrajinski znanstveni instituciji, ustanovljeni v 16. stoletju, »Stavropigije«. — Poslanica h koncu poziva, da se kulturni zavodi vsega sveta zavzamejo za osvobodjenje in zaščito ukrajinske kulture pred poljskim nacionalističnim nasilstvom. — Kje so ostala zresla o samoodločbi narodov?!

+ Nemci in Poljaki so podpisali dogovor glede izpraznitve zasedenega ozemlja v Gornji Sleziiji.

+ Pogodba angleških rudarjev z lastniki. Stavka angleških rudarjev je končana, kakor poroča »Tel. Komp.«, pod sledečimi pogoji: Plače so iste kakor 1914. z 20% popusta; lastniki se zadovoljijo s 17% čistega dobička namesto z 20%; 63% čistega dobička se razdeli med delavce; rudarji pa se zato odločijo ustanoviti nacionalne izenačevalne blaginje. To je par pogojev, natančneje bomo še poročali. Skoda, ki jo je stavka povzročila, je ogromna in bo treba precej časa, da se razume ustalijo. Samo premoga je morala država uvoziti 1.200.000 ton, da je kolikortoliko vzdržala del obrata. Angleška drugače premog sama izvaža.

+ Talnik angleških komunistov Jukpin je bil obsojen na 6 mesečno prisilno delo, ker je objavil — pogoje mospovske internacionale.

Dnevna kronika.

KOMU BI ČESTITAL, NE VE.

»Novi čas« pravi, da ne ve, komu bi čestital ali s. A. Kristanu, soc. dem. stranki, delavstvu, ali volom na Friderikovem posestvu, ker je Kristan prevzel upravitelstvo. Nas take čestitke malo brižajo. S. A. Kristan je prevzel to službo, ker ima do nje ravnotako pravico, kakor ljubljanski škof do svoje škofije. Oba sta prevzela službi, da kaj zaslužita in delata vsak svoje delo. Če pa bi »Novi čas« le rad vedel, komu naj najbolj čestita, mu priporočamo, da naj čestita tistim svojim voličkom, ki imajo tako dober železod, da prebavljajo njegovo slamo, ki jo predeluje njih neresen gospodar — pisec takih budalost.

Čitateljem, Današnja številka »Napreja« je namenjena tudi naročnikom »Enakosti«. S prihodnjim tednom bodo naročniki »Enakosti« prejeli četrtočrno številko ter bodo v njej izhajale štajerske vesti pod naslovom »Enakosti«. Naročnina na to številko, ki bo izhajala kot tedenska številka bo 8 K na mesec.

Pridnost naših vladnih organov. Tri leta so že minula, odkar je končala vojna, pa še do danes ni niti to urejeno, kar je neobhodno potrebno. Če vzamemo v primer bivšo pošto hranilnico, koliko ljudi je, ki imajo še izza predvojne časa svoje skromne prihranke v tej hranilnici, pa še danes po treh letih ne morejo dvigniti svojega denarja. Ali smo res prišli tako daleč, da niti vsak svojega ni gospodar? Slavno ministrstvo, ali je sosodna Avstrija tako daleč, da ni bilo mogoče do danes rešiti

73, (Lex Ofner) in vsi drugi zakoni materijalnega in formalnega kazenskega prava, ki veljajo za sodišča in so odločilni za kvalifikacijo kaznivih dejanj, za pristojnost sodišč in za odmero vseh, tudi disciplinarnih kazni, se — podvajsetorijo. — Okrajna sodišča bodo po novi naredbi sodila o goljufijah in nekvalificiranih tatvinah do zneska 4000 K, o kvalificiranih tatvinah do zneska 1000 K. — Zborna sodišča pa bodo sodila o kvalificiranih tatvinah pri zneskih nad 1000 K, pri nekvalificiranih tatvinah in goljufijah pri zneskih nad 4000 do 40.000 K. — Porotna sodišča pa bodo znaneprej sodila pri tatvinah in goljufijah še le, če znaša škoda nad 40.000 kron. — Denarne kazni, ki jih določa n. pr. zakon o živilih so po novi naredbi zvišane od 1000 K na 20.000 K in od 2000 K na 40.000 K. Nadomestna kazen za en dan zapore bo znašala po novi naredbi 200 K. Nova naredba stopi v veljavo dne 15. julija 1921.

Društva, pozor! Opozorja se, da se morajo dovoljene prireditve veselice, gledaliških predstav, koncertov in drugih zabav v svrhu predpisa veseličnega davka v smislu tozadevnih določil najkasneje 24 ur pred prijavit davčnemu uradu, vsled česar je treba, da vlože prireditelji tozadevne prošnje pravčasno pri pristojni oblasti. V prošnjah je vedno navesti spored zabave in če se pobira vstopnina, prostovoljne prispevke ali pa če je vstop prost. Podvržene so vse zabave veseličnemu davku tudi od društev prirejane.

Razstava ženskih ročnih del na »Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt« v Ljubljani, Turjaški trg 3-II se podaljša za en dan in traja do nedelje 3. t. m. do 18. ure.

Važna določila novega brzojavnega pravilnika, ki stopi v veljavo dne 1. julija t. l. Stranka, ki hoče predano brzojavno naknadno ustaviti, ima to svojo zahtevo staviti brzojavnemu uradu s kolikovano pisмено vlogo (2 din.). Vse vloge in reklamacije glede brzojavk se morajo kolikovati. Kolikovina znaša 2 dinarja. Ako stranka zahteva pisμένο rešitev, pa še 5 din. (skupaj 7 din.). Pristojbina za skrajšane naslove veča 480 kron letno. Vse privatne brzojavke, ki se predajajo od 20. ure v soboto, do 8. v pon, se taksirajo in obravnavajo kot nuje. — Brzojavke za osebe, katere stanujejo v istem kraju (mestu), kjer je brzojavna postaja, a je njih stanovanje oddaljeno več ko 2 km od postaje, se dostavljajo proti polnini 2 din. za vsak cel ali začeti km (ponoči 4 din.). — Brzojavke za zunanji dostavni okoliš se dostavljajo s posebnim slovom samo do daljave 10 kilometrov in samo takrat, ako je potnik plačal oziroma polog založil pošiljatelj brzojavke. Potnina iznaša po dnevi 2, po noči pa 4 din. za vsak cel ali začeti kilometer. — Na to določilo prav posebno opozarjamo občinstvo, ker se vse druge brzojavke za zunanji okoliš obravnavajo kot pisma.

Nov list. Dne 1. julija 1921 prične izhajati »Upokojenec«, mesečnik, glasilo »I. Splošnega društva jugoslovanskih upokojenec« s sedežem v Ljubljani.

Opis novčanice po 25 par. Nova papirnata novčanica po 25 par je dolga 92 mm, široka 62 mm. Površina je na obeh straneh pretskana. Ena stran izgleda takole: v zelenokot-sivi barvi v vsakem oglu narisan cvet; cveti so zvezani s pletenimi; naslikani sta dve deski glavi. Druge črte so na tej strani modre barve; modre barve je tudi slika samostana Ogrčanice, ki je v sredini. Druga stran novčanice je v šamobarvi; med cvetnimi okraski so naslikane gule z lokom, ter v temnejši barvi slika bana Jelačića v Zagrebu, ter slika otoka na blejskem jezeru. Številke, ki označujejo vrednost, so bele. — Nova novčanica je izdelana po načrtih domačega grafičnega umetnika Orujiča.

Razdelni izkazi o letošnjih prispevkih prizadetih barjanskih posestnikov za povračilo posojila v svrhu osuševalnih del na Barju, so 8 dni na vpogled v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27/III. Tozadevni razglas je nabit na mestni deski.

Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 19. do 25. m. je bilo v Ljubljani rojenih 28 otrok (18 dečkov, 10 deklic). V istem času je umrlo 21 oseb (10 moških, 11 ženskih), med temi je bilo 14 domačinov in 7 tujcev. Smrtni vzroki: 2 življenjska slabost, 1 jetika, 1 davica, 1 otroška vročica, 2 druge nalezljive bolezni, 5 rak, 2 slučajne smrtne poškodbe, 1 umor, 6 drugi naravni smrtni vzroki. Nalezljive bolezni so bile naznanjene: 1 davica, 1 škrlatinka, 2 griža in 1 otroška vročica. Koncert se vrši vsako nedeljo v četrtku na vrtu gostilne Draček, Bohoričeva ulica 9. Vstop prost. Pristna štajerska vina. V slučaju slabega vremena v vrtnem salonu.

Kulturni vestnik.

Odkritje Verovšek — Borštnikovega spomenika v nedeljo dne 3. VII. 1921. Ob 11. uri zbiranje kulturnih društev in korporacij pred opernim gledališčem. Malo pred pol 12. uro naznanijo fanfare otvoritev, pri kateri bo imel slavnostni govor Anton Cerar — Danilo. Ob pol 12. uri odkritje spomenikov. Nato zapoje zveza pevskih društev Davorin Jenkovo »Molitev«. Zvečer ob pol 8. uri »Slavnostna Akademija« v

opernem gledališču in istočasno v dramskem gledališču dramska predstava »Opodbična Pavla«. Pri Akademiji sodelujejo poleg našega že vsem priljubljenega kvarteta »Zika« še najboljšje operne moči jugoslovanskih gledališč, kakor tudi celotni moški zbor »Ljubljanskega Zvona« in operni zbor zagrebške in ljubljanske opere.

Prejeli smo 9. številko »Maske«, ki je izšla po dolgem času pod novim uredništvom. Revija je bila izdana pod uredništvom kongresa gledaliških igralcev, ki je bil sklican v Ljubljano in prinaša mnogo prav zanimivega gradiva. N. pr. poleg drugega kratko poročilo o gostovanju Hudočestvenikov v Ljubljani v slikami, duhovito, v živem tonu napisano Meliharjevo »Dunajsko pismo«, in predzadnje nadaljevanje Cerkenikovih »Pogovorov«; silnem dokumentu duševnih preokretov težkega časa 1914—1918, je vredno, da izide prihodnja številka. Vsme ljubiteljem gledališča in prijateljem stredljenja našega igralskega revijo prav toplo priporočamo.

Gospodarstvo.

— Naš budget. Javljajo iz Beograda: Vprašanje sestave budgeta se zopet vrača v svojo prvotno fazo. Proračun je bil že domala gotov, bilo bi treba le še pregledati nekaj postavk, da bi bilo prišlo do glavne revizije. Toda sedaj se vsi državni uradi žurijo, da izposlujejo vsak zase povziranje postavk. Ministrstvu za promet, katerega budget so od zahtevanih ene in pol milijarde dinarjev zmanjšali na 800 milijonov dinarjev, so bile črtane vse postavke za popravilo in zgraditev novih objektov, ker se bo v to svrhu najelo posebno investicijsko posojilo. Zmanjšani je tudi budget ministrstva ver.

— Gradba novih železniških prog. Jugoslovanski inženirji in arhitekti so na svojem kongresu sprejeli resolucijo v kateri zahtevajo: I. Da se tekom treh do štiri let zgradi vse železniške zveze, ki so se nameravale in začele graditi že pred vojno ali po vojni, in sicer: Vardiste-Užice; nedovršen del Rčke železnice v zvezi z usko (Bihač - Knin); Kragujevac - Kraljevo - Raška - Mitrovica; Titel - Orlovat; Niš - Knaževac in Beograd - Mača Kona, II. Da se zgrade proge, ki še niso začete, toda jih je treba graditi sočasno z gori navedenimi, tekom osem do deset let, in sicer: Zveza Ljubljane z reško in liško prog; zveza postaje Baker z novo luko na Kvarneru; Ormož - Ljutomer - Murska Subota; Rogatec - Krapina - Osovovec; pregradba zobčaste proge na Ivan planino; zveza Splita z železnico v dolini Neretve; Kosovska proga preko Metohije na Podgorico - Virpazar z odcepki na Bar in Kotor, III. V drugi časovni periodi pripočeta kongres zgradbo sledečih zvez z Jugoslovanskim morjem: Vinkovci - Šabac - Sarajevo - Dolina Neretve; Zemun - Tuzla - Zavidovič; Zemun - Višegrad - Dolina Lima - Podgorica; Banjaluka - Jajce - Prozor - Rama; Niš - Priština - Djakovica; Skader; Požarevac - Donji Dunav (kot del mednarodne proge Bordo - Odesa); Skopje - Bitolj - Ohrid - Elbasan - Drač; Vrhovine - Senj; kot oskottirna proga Višegrad - Gacko z odcepki na Nikšić - Trebinje in Boko. Nadalje govori resolucija o izhodu na Jadransko morje in priporoča sedanje manjše jugoslovanske luke in nastopi končno proti vsaki zvezi z Zadrom, dokler bo slednji samo italijanska luka.

— Ponarejeni bankovci po 500 čeških slovaških kron. Na Dunaju so zasledili veliko število ponarejenih češkoslovanskih bankovcev po 500 K. Mnoge banke so ponarejevalcem nasledile in imajo mnogo škode.

— Tovarna »Singer« za šivalne stroje na Angleškem je prenehala z obratom za dalj časa. Odpustila je okrog 10.000 svojih delavcev in nameščencev.

Sport.

Sport 27. in 28. številka. Zaradi praznikov izide 27. številka Sporta namesto v soboto sredi prihodnjega tedna združena z 28. številko.

Pot skozi Vintgar zopet odprta. Kakor nam javlja generalni komisariat za tujski promet so galerije in mostovi v Vintgarju popravljani, tako, da je postala ta naša najlepša soteska občinstvu zopet dostopna. Popravila vsled povodnih razdeljavega Vintgarja so stala ogromne vsote. Vsled tega se bo pobirala od posetnikov soteske neznatna vstopnina 50 para od osebe. Občinstvo blagovoli to upoštevati ter si oskrbeti pred vhomom v Vintgar vstopnice, ki se dobivajo v hotelu Stol na Dobravi in v restavraciji Vintgar.

Na Črno prst 1844 m. — Turiste opozarjamo na novo pravkar otvorenjo postojanko SPD: Malnerjevo kočjo pod Črno Prstjo. Koča leži v veleromantičnem gorskem dolcu 5 min. zapadno nad planino. »Za Črno goru«. Koča je dobro oskrbovana, ima čedno moško in damsko spalnico. Iz kočje na vrh Črne Prsti je le 5 četrt ure hoda. Dohod v Malnerjevo kočjo iz Bohinjske Bistrice je zelo pošten 1 uro 45 min do 2 uri in ves pot na Črno Prst brez kakršne nevarnosti. Starega pota mimo zaenkrat opuščene in neoskrbovane Groznove kočje za pristop ne priporočamo, ker je precej zanemarjen in naj se ga uporablja le za sestop iz Črne Prsti.

Štajerske vesti.

Maribor.

† Emil Vodeb. 29. t. m. so pokopali pri sv. Križu v Ljubljani urednika »Slov. Naroda« Emil Vodeba. Tovariši so se v lepem številu udeležili njegovega pogreba. Novinarska organizacija je izgubila svojega ustanovitelja in prvoboritelja. V najlepših letih mu je zavratna bolezen pretrgala nit življenja. — Čast njegovemu spominu! — Ne moremo si pa kaj, da ne bi povedali javnosti tega, kar ji ni znano. Ob prevratu je bil tovariš Emil Vodeb oni, ki se je v družbi z nekaterimi svojimi tovariši pogajal za nakup Kraljice tiskarne v Mariboru. Založil je že velike denarne vsote v to podjetje, ko so mu stopile nasproti mariborske kapacitete iz magistrata in policijskega komisariata, ki so v zvezi z demokracijo dr. L., dr. K. in dr. S., podrl z grožnjami že perfektno kupno pogodbo s Kraljkovo vdovo. In nekega dne je lastnica tiskarne izjavila pok. Vodebu to-le: »Vem, da ste izgubili velike vsote, toda pritisk oblasti se moram ukloniti, in ne smem prodati tiskarne vašemu konzorciju. Sicer pa jo prodam tudi rajši konzorciju dr. K., ker so v tem konzorciju tudi Nemci.« Tožba, ki se je začela, je vsled tega, ker so demokratski advokati nastopili, čepay kot Vodebovi branitelji proti njemu, je bila zanj izgubljena. Pozneje je skušal dobiti odškodnino od lastnice tiskarne. Vzel je dr. K. kot zastopnika, ki je šel iskat lastnico v Nemško Avstrijo, zaračunal pa to, Vodebu 8000 K ekspanzarija. — To je idealnega človeka ubilo, popoln njegov ruhi je vplival na že itak rahlo zdravje. Tudi to, Vodeb je žrtve demokratskega nasilja, bankokracije, ki gre lahkoli korakov čez mrtva trupla.

Birokratična brezobzirnost. Kako so brezobzirni nekateri močnejši na mestnem magistratu v Mariboru in kako radi bi uveljavili bivši avstrijski režim nasproti podrejenemu uradstvu, pokaže sledeči slučaj. Uradnik, kateri se bori že več mesecev za izboljšanje svoje plače in je po dolgem trudu in čakanju dosegel to, da se mu bo ista malo izboljšala, je predložil nekemu magnatu prošnjo, da se mu naj pomaga v težkih družinskih in življenjskih zadevah; namesto pomoči, dobi trd odgovor, ki ga najmanj zasluži uboga uradniška para. To so zagovorniki uradništva; Slovenec sem in mnoga leta sem bival v tujni med tujim narodom, pa take brezobzirnosti nisem našel kakor v svoji domovini pri vladajoči bratski gospodi. Le počakajte malo gospodje! Kolo časa se suče in tudi vam bo odklenalo! Zadnji čas je že, da bo na mariborskem magistratu konec staremu režimu in egoistične brezobzirnosti. To pripočnemo novemu županu mesta Maribora.

Kontrola nad mlekom in jestvinami. V Mariboru obstoja kemično preiskovalnica, kjer preiskujejo mleko in druge jestvine. Kontrola je torej v našem mestu lahko možna, treba je le da se vsak posameznik kakor tudi organizacije v slučaju potrebe obrnejo na ta zavod. Kdor ve, kako važno je n. pr. mleko za dojenje, ta se mora pobrigrati za to, da bo isto polnovredno, da ne bo v njem vode ali drugih primesti. Čujemo pa da v drugih mestih kakor v Celju ali Ptuj sploh ni takšnega kemičnega preiskovalnice. Tudi tu bi se moralo ustanoviti čimprej. Do tedaj pa naj se obrača na tukajšnji. Tudi v industrijskih centrih kakor n. pr. v Rušah, St. Lovrencu in drugod naj se uvede potom javnih oblasti (občina) večkrat kontrola jestvin nad mlekom, moko, mesom, jajci itd. Živila so danes itak jako draga, zato je najmanj, kar moremo zahtevati, da so pristna in dobra.

Zaprte gostilne! Mnogokrat slišiš kakoga buržuja, ki ga sicer prav rad tudi sam pije, da delavstvo preveč pije. Ina popolnoma prav. Delavstvo že od nekdaj ravno tako pije kakor meščani. Toda če meščanin, vladajočim krogom to ni všeč, potem naj delavstvu tudi ne dajo prilike, da za vsakomur oglom lahko stopi v gostilno. Mi smo za abstinenco, za zrnost, za prohibicijo kakor je v Ameriki, zato pa pravimo: Zaprte najprej dve tretjini gostiln, zganjarne pa sploh vse. V Mariboru je toliko gostiln in zganjetočev, da je človeka sram take evropske kulture, ki propagira alkohol z vsemi mogočimi sredstvi! Sredi Gosposke ulice imamo zganjarno, na Korški cesti v vsaki drugi hiši gostilno. Gostilničarji se seveda redijo, kljub temu, da imajo tako »strašne« davke. Proč z gostilnami, potem imajo meščani šele pravico nad delavci se križati!

Dražil tobak. Posledica zamenjave kron v dinarje. Na podlagi odloka uprave državnih monopolov v Beogradu stopijo s 1. julijem t. l. sledeče povišane cene za tobačne izdelke v veljavno: Najfinejši hercegovski tobak, ki je stal doslej 12 din. (100 gr), bo stal 14 din.; fini turški tobak, zavojček po 25 gr bo stal 3 din. (doslej 2 din. 25 para); fini hercegovski, zavojček po 25 gr, 2 din. 50 para (doslej 1 din. 62 in pol para); srednjefini turški, zavojček po 25 gr bo stal 1 din. 50 para; najfinejši ogrski, zavojček po 25 gr, bo stal 87 in pol para; domači tobak za pipo 75 para; cigarete bodo stale in sicer egiptovske 22 para, dame 12 para, šporike 10 para, cigarske 5 para; smotke bodo stale in sicer: trabuke in britanike 1 din. 50 para, operas 1 din. 20 para, viržinke 1 din. 10 para,

portorike 75 para, brazilke 75 para, viržinke 60 para, nanečane inženke 60 para, kratke domače 50 para, klobase bodo 1 kg 40 dinarjev. — Tako dela država, ki zahteva za 1 krono 1 dinar. Gorje pa delavcu, ki bi sledil zgledu finančnih ministrov!

Mestni drobiž. Veljavnost drobiža mestne občine Maribor preneha s 30. junijem 1921. Mestna blagajna bo zamenjala drobiž od 1. do 8. julija 1921 med uradnimi urami, na kar se opozarja občinstvo s pripombo, da se po tem roku ne bo več oziralo na nobeno prošnjo.

Enakopravnost. Čudno se nam zdi, da mariborske vojaške oblasti objavljajo svoje razglase samo v srbohrvaščini. Naše skromno mnenje pa je, da je v kraljevini SHS državni jezik srbo-hrvaško-slovenski. Če nimajo v Mariboru pri vojakih dovolj slovensčine zmožnih ljudi, naj premeste Slovence od kadrov v Srbiji v Maribor.

Zopet nova žrtve v Dravi. Na Vidov dan zvečer sta prišla čez dravski most dva vojaka. Približno na sredini mosta stopi eden izmed njiju k ograji mostu, se zavrti čez ograjo — samo pljusnilo je še. Nem je obstal tovariš na mostu, potem pa je opotekajočih korakov izginil v noč... Kdo je bil in zakaj je končal življenje, ne vemo. Molči policija in molče časopisi. Nam se zdi, da se to godi namenoma, pa ne moramo, da bi se vojakom predobro godilo? — Čakamo pojasnil!

Mariborsko gledališče zaključuje svojo sezono. V »Učiteljci Pavle« se je ob polnozasedenem gledališču poslovil g. Hinko Nučič. Igra je bila na višini, vse vloge dobro zasedene. Bil je večer vreden, da se je na njem poslovil umetnik. V petek 1. julija se poslovlita v »Boccaccio« g. Ožegovičeva in g. Povhe, v soboto pa gđ. Mezgočeva in g. Šimenc v burki »On in njegova sestra«.

Pevski odsek pekov priredi dne 3. t. m. veliko poletno veselico na vrtu »Lovskega doma«, pri treh ribnikih. Bogat spored, petje, godba in raznovrstna zabava bo nudilo obiskovalcem razvedrila.

Delavsko pevsko društvo »Frohsinn« priredi v nedeljo dne 17. t. m. v gostilniškem vrtu »K Pohorju« (preje Reise) v Pekrah veliko poletno veselico s petjem, godbo in raznovrstno zabavo.

Drž. dvorazredna trgovska šola Maribor. Vpisovanje učencev in učenk za šolsko leto 1921—22 se vrši vsak dan od 4. do 9. julija, vsak dan od 8. do 10. ure na Zrinjskega trga št. 1—1. Učenci in učence, ki doslej še niso obiskovali zavoda, naj prinese poleg zadnjega šolskega izpričevala tudi še krstni list, ozir. rojstni list. Učenci in učence izven Maribora se morejo prijaviti in poslati ravnatelstvu trgovske šole predpisane listine tudi pismenim potom. V 1. letnik se sprejemajo brez posebnega izpita učenci in učence, ki so dovršili popolno meščansko šolo ali 4 razrede srednje šole ali pripravljali razred dvorazredne trgovske šole, in so stari vsaj 14 let. Učenci (učence), ki so dovršili 3 razrede srednje šole ali 2. razred meščanske šole ali 8. razred ljudske šole in so stari 14 let, se sprejmejo v 1. letnik na podlagi sprejemnega izpita iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodopisja, prirodoslovja in zemljepisja. V navedenih predmetih se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu trgovske šole. Sprejemni izpiti se bodo vršili samo pričetkom šolskega leta dne 12. septembra točno ob 8. uri. Vsled običnega pomajkanja učnih prostorov in ker sme biti sprostojiti v posamezne razrede le po 40 učencev oz. učenk, naj prizadeje ne zamude gori omenjenega roka za vpisovanje.

Prošnje za skrajšanje vojaške službe. Vsled velikega števila prošelj in pritožb radi skrajšanja roka službe, katere vlagajo stranke neposredno divizijskim in armijskim oblastem, celo ministrstvo vojne in mornarice, je izdalo ministrstvo za vojno sledeči odlok: V divizijskih in armijskih oblastih ter v ministrstvu vojne se prošnje in pritožbe ne morejo prej rešiti, dokler se od pristojnih vojnih okrogov ne dobijo potrebni podatki. V interesu prosičev je torej, da predložijo vse prošnje in pritožbe edinele komandi pristojnega vojnega okruha in to tudi takrat, ako je pritožba naperjena proti neki višji vojni oblasti. Samo na ta način se doseže najhitrejša rešitev. — Ta razglas se objavlja s pripombo, da se morajo vse prošnje in pritožbe radi skrajšanja službe v kadru vlagati edino le pri komandi mariborskega vojnega okruha v Mariboru.

Sportni klub M. A. K. priredi v nedeljo 3. julija 1921 o priliki njegovega dvanajstletnega obstoja veliko vrtno veselico v Gamberinovi dvorani.

Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot v Mariboru. Izredni občni zbor se vrši dne 10. julija 1921 ob 9. uri v gostilniških prostorih restavracije Maribor na Grajskem trgu v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbornikov, 2. sklepanje o razpustu skupne organizacije in ustanovitvi dveh organizacij, ene za vojne invalide, druge za vojne vdove in sirote, 3. eventualna volitev novega odbora, 4. slučajnosti.

Velika veselica v Ljudskem vrtu. Ze danes opozarjamo na veliko veselico, ki jo priredi Svoboda dne 31. t. m. v Ljudskem vrtu, in bo podobna zadnji olepševalnega društva. Vstopnina bo zelo nizka.

Ptuj.

Ptujski demokraci. Ptujsko liberalno glasilo je napelo lepo zveneče strune o »politični moral«. Ne kaže, da bi človek dokazoval, kar je že dokazano. Ne vemo pa, kako pride sam g. ravnatelj do tega, da zagovarja politično nemoralo drugih? Mi bi povedali o demokratski politični morali lahko lepe legende: vprašajte one vaše stanovske tovariše, ki so vsled svojega nasprotnega političnega prepričanja pretrpeli že huda preganjanja ravno s strani moralne demokratske politike in če ne verujete v machiavelizem vaše stranke, potem berite vaše časopise, ki vam dnevno daje navodila, kako uničiti političnega nasprotnika. Le predobro so tudi nam bivšim gimnazijcem znane šikane nekaterih profesorjev. O tem bomo seve še govorili, če bo potreba, vendar je članek ravnatelja že v toliko priznanje, ker govori o politični morali — v šoli! Niso vsi umazani, pa tudi ne vsi čisti!

Socialno demokratski shod v Ptuj se je vršil 19. junija. Shod je vplival tudi na demokratske močnike, kar je povedalo ptujsko liberalno glasilo s tem, da je posvetilo cel uvoden članek temu shodu. — Seve težki so očitki in še bolj bridka je resnica, da je danes demokratska stranka tista, ki pljuje na ljudsko voljo. Ptujski župan s. Lozinšek ravno vsled intrig te stranke ni potrjen. Intrige liberalcev so po njihovem mnenju tehtni razlogi, ki niso postojali v onem času pred volitvami, ko so prišli s. Lozinška prositi, naj podpre s svojo kandidaturo ptujsko policajdemokracijo. — O. dr. Salomon, ki je bil edini demokraci na shodu navzoč, je bil kakor zadnjč, tako tudi to pot v zadržal. Če nimajo ptujski li-

Iz stranke.

Vdove in druge žrtve 24. 4. 1921 naj se zglase pri blagajniku R. Čelešniku, Turjaški trg 4-I. v svrhu razdelitve podpor. Rabi se podatke o številu otrok, event. prejemanju pokojnine i. t. d. Oddaljeni es lahko zglase pisмено.

Iz Centralnega tajništva JSDS: Ljubljanska kraj. pol. organizacija nam je poslala obračun. To naznamjamo vsem nje članom.

Iz strok. organizacije.

Protestna resolucija pivovarniških delavcev pivovarne Union Ljubljana. Po posnemanju raznih poročil v časopisu, kakor pritožb delavstva pivov. Laško proti ondotnemu ravnatelju Gajzlerju protestiramo najostreje, ter se pridružujemo protestu pivovarniških delavcev pivovarne Th. Ož v Mariboru objavljenem v listu Volksstimme z dne 26. t. m. Pozivamo javno Gajzlerja, da naj preneha z gonjo proti zaposlenim delavstvu. Pivovarniško delavstvo Jugoslavije se zaveda svoje dolžnosti ter bo branilo dosledno svoje pravice. Delavstvo pivovarne Union, Ljubljana.

Vestnik Svobode.

Vsem podružnicam »Svobode«! Centralno tajništvo »Svobode« se nahaja sedaj v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5, v prostorih Spl. kred. društva, pritičje desno. Ravnomat je tudi uredništvo in uprava družinskega lista »Kres«.

Družinski list »Kres« izide v nekaj dneh. Prosimo nujno vse podružnice »Svobode« da nam z dopisnico sporoče, koliko izvodov naj pošljemo. — Podružnica Celje in Maribor naj sporočita tudi glede inseratov. — Uprava lista »Kres« Ljubljana, Aleksandrova 5.

Telovadba članic »Svobode« se vrši vsak ponedeljek od pol 8. do pol 9. ure zvečer v telovadnici državne realke. Soderužice, pripeljite s seboj znanke in obiskujte redno telovadbo.

Soderužice, ki imajo veselje do telovadbe, opozarjamo, da se taista vrši vsak ponedeljek in četrtek ob 1/29. uri zvečer v telovadnici državne realke. Agitirajte med znanici, da bo udeležba čimvečja! Odbor.

Sportni klub in tamburaški odsek »Svobode« v Mostah pri Ljubljani vabita na popoldanski pešizlet, ki ga bosta priredila v nedeljo, dne 3. julija v Beročvo. Zbirališče na športnem prostoru S. K. Svobode v Mostah v Zeleni jami nasproti tovarne za lep. Odhod točno ob 1. uri popoldne. Prihod v Beročvo ob 3. uri. Med odmorom bo igral tamburaški odsek. Prijatelji prirode, udeležite se izleta v polnem smiselu, da pokažemo, da imamo smisel za družabnost in naravo. Starši, pridite z otroki! Kdor si želi par veselih uric v prosti naravi ne bo manjkala. Na svidenje v nedeljo! Odbor.

Prireditve »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« se odprvi z veliko vajo, ki se vrši na poslopju semenišča in pri kateri nastopi društvo polnoštevilo. Po vaji odhod s konjenico in godbo in okoliškimi društvi na veselični prostor, kjer se vrši velika ljudska veselica.

beralci boljših zagovornikov svoje korupcije, potem naj tudi Salomona puste v jutranjih urah spančkati; z zaspanimi očmi je videl, da so liberalci glasovali proti naši resoluciji, menda na ta način, da so se vsi poosebili v dr. Š. Morda pa tudi on vedno uporablja lepe besede »mi glasujemo« in misli pri tem sebe. Pri liberalcih bo to metodo že treba uveljaviti, ker zmanjkuje pristavev. Kar se pa tiče naših »soderužov« v Nemški Avstriji, bi si pa dr. Salomon pridobil nevenljivih zaslug, če bi sestavil natančen imenik svojih običajnih obrekovanj in jih v enakovrednem ptujskem glasilu priobčil. — O. dr., kdaj greste na Dunaj po informacije?

Celje.

Kapitalizem povzročitelj industrijske krize v Jugoslaviji. Pri tovarnarju A. Westen v Gaberju pri Celju se je posredovalec trdke Julius Brenner iz Pitomača zglasil v svrhu nakupa celega vagona posode ter zahteval cenik. Gosp. Pfeifer, ravnatelj trdke Weste, se je pa izjavil, da se cenik na nove odjemalce ne odda in s pripombo, naj kupi robo tam, kjer je kupoval dosedaj. Mi nimamo nobenega interesa g. Brennerja zagovarjati, da bi prišel do posode, pač pa imamo interese in dolžnost zagovarjati delavce pri tovarni Westen, ker kakor se čuje, je g. Westen delavcem povedal, da nima odjemalcev. Objubil je baje tudi povišanje plač, ker so plače jako nizke. Povišanja so bili dosedaj deležni samo mojstri, ki so dobili še slane za nagrado, da še več, bili so v vinograd povabljeni, kjer so se napili do onemoglosti. Westen, sovražnik delavskega plančevanja, goji pijance v vrstah svojih mojstrov.

Dopisi.

Celje. Vklod dan kot državni praznik velja pri nas v Celju samo za nemška podjetja in njih delavstvo. Okrajno guvernarstvo je prepovedalo delo v Westnovi tovarni in mestnem mlinu itd., dasti so delavci zahtevali, da hočejo delati in je zagrozilo, da bodo nosili sami posledice, če se bo delalo. Kje je vaša logika? Na eni strani se vedno trdi, da delavstvo moče delati in da zaradi tega trpi država in njeno imetje, na drugi strani se prepove delo in to za praznik, ki ga zgodovinsko naši ljudje ne poznajo. Naj lepše pa je to, da tisti, ki bi ga morali poznati in tudi vedo, kakšen je ta praznik, obešajo na zunaj narodne zastave, v njihovih podjetjih pa se sme neomejeno delati. Naši zaupniki, radovedni, če je okrajno guvernarstvo povsod tako strogo postopalo, so šli kontrolirati narodna podjetja in glejte ga zlodja, pri g. Rebeku visi od zunaj lepa narodna zastava in v delavnici se pridno dela. Delalo se je tudi pri g. Čaterju in Kukovcu itd. Torej je čisto jasno, da postopajo naše oblasti enostransko. Westnu, Rakusku in drugim se na ta dan delo strogo prepove, v narodnih podjetjih pa se sme delati. Radovedni smo, če bodo oblasti tudi gledale na to, da dobijo delavci odškodnino za izgubo, ki jo bodo morali trpeti. Ker se nam davki brezobzirno predpisujejo, in nas nihče ne vpraša, če dosežejo eksistenčni minimum ali ne, imamo tudi mi pravico, da si prepovemo tako enostransko postopanje naših oblasti in protestiramo proti komandi, če smemo delati ali ne. Mislimo, da je to popolnoma naša zadeva, če hočemo ali nečemo delati.

Javno vprašanje o vršitvi kongresa v svrhu ujedinenja vseh invalidnih organizacij v Jugoslaviji stavlja podpisana določena delegata, izvoljena dne 15. decembra 1920 v Ljubljani, na Centralno vojnih invalidov v Ljubljani, Udruženje ratnih invalida, Obolni odbor u Zagrebu; Udruženje ratnih invalida u Beogradu, kakor tudi dosedaj obstoječa udruženja, oziroma že take obstoječe odbore v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, sledeče vprašanje: 1. Zakaj se kongres vojnih invalidov, meseca junija t. l. v Beogradu sploh ni vršil. 2. Kakšen namen ima to zavlačevanje, in kdo je povzročitelj tega zadržavanja, kaj nam preprečuje hitro in za res nujno potrebo ujedinenja. Z ozirom na izšlo naredbo o uredbi voj. inval. (Uradni List št. 47.) člen 18. predpisuje, da bi se naj začelo v fuzioniranem, dosedaj obstoječem udruženju v enotno udruženje voj. inval. kraljevine Srbov, Hrvatov, Slovencev. Pravila iste potrdi minister za socialno politiko. Opozarjamo, da sva potom Ljubljanske centrale že februarja t. l. predložila elaborat pravil za enotno organizacijo Jugoslov. invalidov. Skrajni je čas, da se prične z reševanjem tega vitalnega inva-

vprašanja, zlasti pa sedaj, ko je ustava sprejeta in kakor se sliši iz dobrega vira pride v zakonodajni zbor v prvi vrsti invalidni zakonski načrt v rešitev. Zahtevati odgovor na ta vprašanja naju sili državna dolžnost in čin, ki nama ga je slovenski invalidski proletarijat naložil, da zastopava njih interese pri ujedinenju. Bra. ti Srbi, Hrvati, Slovenci, Bosanci, Hercegovci in Dalmatinci, dolžnost vas kliče, zganite se! — Leskošek Alojz, s. r., ustanovni član, Celje. — Meznarič Ivo, s. r., ustanovni član, Ljubljana.

Rogaška Slantina. V soboto dne 25. junija t. l. je strokovna organizacija živilskih delavcev priredila svoj društveni shod pri Lipi (društveni lokal organizacije). Že pred otvoritvijo shoda se je zglasil g. kaplan Gašperič iz Sv. Križa, kateri je najbrže misli, da bo napravil kšeft za klerikalno klico, na to veselje je popil četrt vina in prečital časopis »Napreje«, da bi se delavcem bolj dopadel. Nato je prišel strokovaj tajnik s. Leskošek iz Celja ter povedal kaplanu, da je tukaj samo za delavce organizacija, ne pa za kaplane ter opozoril kaplana, da se naj odstrani, nakar je s kisim obrazom odšel. Istočasno je pa neki inteligentni gospod po trgu oznanjeval, da se bo vršil shod za agitacijo dr. Simončiča. Klerikalci, demokraci vsi imajo slabo vest ten se bojijo delavske složnosti. Kaplani so pa tako zlobni, da bi radi izrabljali proletarijat v svrhu rešitve propadlega klerikalizma. Meščanski listi so v zadnjem času veliko pisali o protidržavnih elementih, noben od teh listov pa ni povedal, da sta peka V. Blizjak in Vinko Kac protidržavna elementa, ki grešita s tem, da pečeta poneč kruha in pecivo, pečeta celo tudi ob nedeljah. Organizacija živilskih delavcev je vložila tožadovne ovadbe, na kar se obrtno nadzornstvo opozarja. Istotako se je vložila sponemica na ravnateljstvo zdravilišča za o- pravo raznih nedostatkov.

Faja. Na kratko vam hočem razkazati tukajšnje razmere: Tu imamo res vrliga restavracija, ki smo ga lahko vsi delavski sloji veselili. Omenim vam samo par slučajev, da on v njegov restavraciji preprostelega delavca ne more videti. Ako mu ne zna govoriti po njegovi volji in po njegovem prepričanju, ga nahruli z barabo, vije na ves glas, ako pa ne izpije toliko, kolikor je njemu po volji, je pa Trockenhund itd. Radovedni smo tudi ali za njega ne velja isti zakon kot za druge, da ako se zberce kvartopirci skup da igrati in popivajo celo do 24 ure ali še dalje. Ima dovoljenje? Težak kamen na srcu mi je pa naš konzum najbrže zato, ker ima dobro blago in nekoliko cenejše kot njegov trgovec. Zato pa delavci ne podpirajte takih podjetij in zahajajte tja, kjer so vaše vrste.

Po svetu.

— Vulkan Stromboli. Kakor poročajo iz Messine, je začel vulkan Stromboli ponovno bljuvati lavo, in sicer tako močno, da je vse prebivalstvo v velikem strahu ter se pripravljalo, da zapusti otok.

— Francoz Maksimilian Leuret iz Berna je stavil za 200.000 francoskih frankov, da prehoi v 5 letih zemljo. Iz Berna je odpotoval 1. januarja, 20. prošlega meseca je bil v Trstu. Tam je dobil od jugoslovanskega konzulata potni list za celo Jugoslavijo in je menda že pasiral Ljubljano. Ko prehoi celo Evropo, se odpravi v Afriko itd., a če se povrne 1. januarja 1926 v Bern, dobi objubljeno nagrado!

— Stavke čeških bančnih nameščencev. se udeležuje nad 17.000 ljudi.

— Nemška vlada je odposlala 30.000 pripadnikov svojetske vojske, ki so se lanskega leta za časa vojne s Poljaki umaknili na nemško ozemlje, v Rusijo.

Dunajčan, star 34 let, išče znanja z go ali ločeno v svrhu ženitve. Naslov: Ivan Körner, Dunajska cesta 35.

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvom

Karl Preis, Maribor

Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša prilžnost

za nakup

== pohištva ==

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Priporoča
se tvrdkaVelikna
garancija.**Josip Petelinc,**

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,Popravila
se sprejemajo.**edina tovarniška zaloga**živinskih strojev v vseh opremlj, material in izvršba pred-
vozna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
steme, igle, olje na drobno in debelo. Velikna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.**Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku**

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 64.316'67.

Društveni delež K 17.103'71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093'48. Delež znaša K 40.—.

Član postane lahko vsak.

**Radiaktivno termalno kopališče
TOPLICE pri NOVEM MESTU**zdravi reumatismus, protin, neuralgijo, posledice zlom-
ljenih kosti, ran in eksudate.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zelez. postaja Streža-Toplice. Pojasnila daje ravnateljstvo.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika prevažata potnike v New-York redno
3krat, v Južno-Ameriko po 1krat
mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
Odplov poštne parnika ARGENTINA 9. julija,
" brzoparnika PRESIDENT WILSON 25. "**Obrtna banka v Ljubljani**

Kongresni trg 4

Telefon št. 508. Štev. poštne črke urada SHS 12.051

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar
najkulantneje.

Obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun s

= 4 % =

od dne vloge do dne dviga.

Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.Tvrška J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvršnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.**MAVCA-GIPSA**Edina razprodaja vseh vrst specijalnega
za celo kraljevino SHS tvor-
nic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puch-
berg, Ausewiese etc. nudi
po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi
Sad, Zemun **KOSTA NOVAKOVIČ**, veletrgovina mavca,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kje kupim dober in fin

Gramofon,

plošče, igle, posamezne dele?

Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov**A. RASBERGER,**Ljubljana — Sodna ulica št. 5, (poleg dež. sodišča.)
Mehanična delavnica za popravilo vseh vrst gram-
fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
precizne mehanike.Velika zaloga: dvokolesa, otroškivo-
zički, šivalni in razni stroji, pneu-
matika in vsakovrstni deli. **F. BATJEL**,
Ljubljana, Slati trg št. 28. Sprejme se v
polno popravilo, za emajliranje z ognjem
in ponikanje: dvokolesa, otroški vo-
zički, šivalni in razni stroji in deli.
Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.**KOTLARJI,**vešči izdelovanja kotlov
za žganje, samostojni de-
lavci se iščejo pod zelo
dobrimi pogoji za stalno
nameščenje polet in pozimi.
Nastop takoj pri tvornici:
Ignacij Jellenc, Karlovac.**Klobuke in slavnike**vseh vrst od preprostih do
najfinjših dobite vedno v
tovarni za slavnike in klobuke**FRANJO CERAR,**

v Stebu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovčević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vsorci vedno na
razpolago.**Parna opekarna**

na Viču

R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana,
Rimska cesta št. 2.Nudi se dobro žgana opeka
prvovrstne kakovosti po dnev-
nih cenah.**F. BRUMAT**
LJUBLJANA**Manufaktura in tkanine.**

Mestni trg 25.

KAJO DELIC,

ziatar in draguljar

Ljubljana Mišerjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.**Avg. Agnola**

Ljubljana, Dunajska cesta 11

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk,
okvirov in vseh v to stroko
spadajočih predmetov. Steklo za
okna vseh vrst vedno v zalogi.**Borzi posredovalec
Dragan Vučković**posreduje pri nakupu in
prodaji državnih in vred-
nostnih papirjev, zastavnice,
deviz in valut

Zagreb, Sv. Duh 19.

Telefon 6-69.

Brzjavlj: Vučkov Zagreb.

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima tvrdka

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/1. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana. d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavlj: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweil),
strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski,
slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spada-
joči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum
lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!**Natakarji in natakariče,**ki so poštene in spretne se za dneve 3., 4., 5. in 6. julija t. l.
sprejmejo takoj v hotelu „TIVOLI“.Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, po-
hištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko**TONE MALGAJ**

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Vplačana delniška glavnica K 30.000.000.

Slovenska banka

Telefon št. 567. — Čekovni račun 12205.

LJUBLJANA, Krekov trg šte. 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Naslednje tvrdke toplo pri-
poročamo čitateljem ...**Obrtna naznanila!!**Naslednje tvrdke toplo pri-
poročamo čitateljem ...**KROJAČI**Prva produktivna zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta št. 5
priporoča obleke za moške in ženske
po zmernih cenah in dobre kakovosti.**ČEVLJARJI**I. mariborska produktivna
zadruga čevljarjskih izdelkov
Maribor, Orožnova ulica št. 4.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

PEKARNEPrva mariborska delavska pekarna
v Mariboru.**SPEDICIJA****F. & A. UHER**
spedicijska in carinsko posredovanje

Maribor, Slovenska ulica št. 3.

Telefon 344. — Telefon 344.

GOSTILNE, OBEDOVALNICE**Gostilna****„LJUDSKI DOM“**

Maribor, Ruška cesta 7

priporoča

izborna kuhinjo in pijačo.

Tiskovineraznih vrst
izdeluje po nizkih cenah
Ljudska tiskarna
Maribor.**TRGOVINE**

! Trgovina z železom!

Fr. Frangesch-u nasled.

Rupert Jeglitsch

Maribor

Gospodsk. ulica št. 11.

Telefon št. 11.

Odgovorni urednik: Jak. Vekovec.

Tisk „Učiteljske tiskarne v Ljubljani.“